

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक २३ मार्च, २०२२
(सकाळी १०.०० ते ११.४५ वाजेपर्यंत)

म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

(मंगळवार, दिनांक १५ मार्च, २०२२, सोमवार, दिनांक २१ मार्च, २०२२ व मंगळवार दिनांक २२ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) — [अनुक्रमांक (१)] —

(१) सर्वश्री जयंत पाटील, कपिल पाटील, विक्रम काळे, बाळाराम पाटील, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

"रायगड जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना उद्ध्वस्त करू पाहणाऱ्या नव्याने येऊ घातलेल्या सिडकोच्या नैना प्रकल्पाला शेतकऱ्यांचा विरोध असून नैना कडून गेली आठ वर्षे शेतकऱ्यांवर होत असलेल्या अन्यायामुळे नैना प्रकल्प रद्द करण्याची मागणी होत असणे. नैना प्रकल्पाचे संकट शेतकऱ्यांसाठी कोरोनापेक्षाही भयंकर आहे, त्यामुळे एकवेळ कोरोना होऊन मरण्यापेक्षा नैना प्रकल्पाच्या विरोधात लढून मेलो तरी बेहतर असा आक्रमक पवित्रा शेतकऱ्यांनी घेतला असणे. जानेवारी २०१३ पासून नैना प्रकल्प आला पण आज पर्यंत येथे असलेले शेतकरी भुधारक ग्रामस्थ यांचे राहणीमान उंचावण्यासाठी मूलभूत, भौतिक सुविधा दिलेल्या नसणे, शेतकऱ्यांना, भूधारकांना विकासाकांना ४० टक्के तुकडा आणि सिडकोला ६० टक्के हिस्सा, या प्रकल्पामध्ये शेतकरी आणि विकासक जे बाधित होतील त्यांना मिळणाऱ्या अंतिम ४० टक्के भूखंडावर प्रत्येक गुंठ्यावर प्रचंड रक्कम आकारली जाणे, नैना प्रकल्प जुने मुंबई पुणे महामार्ग यांच्या पूर्व भागात असणाऱ्या ग्रामस्थांविरोध एक षडयंत्र असणे, तसेच नैना प्रकल्पामध्ये बाधित होणाऱ्या शेतकऱ्यांना शेतकरी असल्याचा दाखला सुध्दा मिळत नसणे, आपलं गाव सोडून किंवा नैना क्षेत्र सोडून या शेतकऱ्यांच्या कुठे जागा नसून, त्यामुळे त्यांची शेती गेल्यानंतर त्यांना अंतिम भूखंड मिळाल्यानंतर शेतकरी असल्याचा दाखला राहात नसून, त्यांना शेतकरी असल्याचा दाखला देण्याचे सिडकोने नाकारले असणे नैना प्रकल्पासाठी ग्रामपंचायतीच्या मालकीच्या शेकडो एकर जमिनी, गाव गवणी, तलाव, रस्ते व गुरचरण इत्यादी सिडकोच्या घशात घालण्याचा डाव असल्यामुळे नैना प्रकल्प रद्द करण्यात यावा. सबब शेतकऱ्यांमध्ये व प्रकल्पग्रस्तांमध्ये चिंतेचे वातावरण पसरल्याने शासनाकडून करण्यात येत असलेली कार्यवाही व उपाययोजना."

(मंगळवार, दिनांक २२ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) –

[अनुक्रमांक (२)] –

(२) सर्वश्री विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, सुधीर तांबे वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा –

"राज्यात कोरोना महामारीमुळे शिक्षण क्षेत्राचे अतोनात नुकसान होणे, विद्यार्थ्यांचे भवितव्य अडचणीत येणे, यामुळे ऑनलाईन शिक्षणाचे महत्व अधोरेखित होणे, त्यामुळे प्रत्येक शाळेत संगणक ज्ञान असलेल्या शिक्षकाची गरज निर्माण होणे, कला, क्रिडा व ग्रंथपाल यांची शाळेमध्ये असण्याची नितांत आवश्यकता, शिक्षक-शिक्षकेत्तर यांची हजारांच्या संख्येने रिक्त पदे असणे, शिक्षक होण्यासाठी अनिवार्य असलेल्या टीईटी परिक्षेत झालेला मोठा आर्थिक घोटाळा, परिक्षेच्या एकूणच कार्यशैलीवर निर्माण झालेले प्रश्न चिन्ह, यामुळे नवशिक्षकांचे टांगणीला लागलेले भवितव्य, टीईटी व टॅट परिक्षा उत्तीर्ण होऊनही शिक्षक भरतीच्या पवित्र पोर्टलमध्ये असलेल्या त्रुटी व त्यामुळे भरतीस होणारा विलंब म्हणून पवित्र पोर्टल रद्द करण्याची होत असलेली मागणी, सन २००८ नंतर १०० टक्के अनुदानावर आलेल्या शाळांना वेतनेतर अनुदान न मिळणे, शाळांना विज देयके व मनपा कर व्यापारी दराने लावणे, मराठी व उर्दू माध्यमिक शाळांना एवढ्या मोठ्या रक्कमेची देयके भरण्यासाठी कोणताही आर्थिक स्रोत नसणे, त्यामुळे मराठी व उर्दू माध्यमाच्या शाळा अडचणीत येणे, जन्मदर व कुटुंब नियोजन यामुळे घटणारी बालकांची संख्या विचारात घेणे, इंग्रजी शाळांची वाढती संख्या परिणामी मराठी शाळा पटसंख्ये अभावी बंद पडण्याची निर्माण झालेली भिती, सर्वसामान्यांच्या लेकरांना दर्जेदार व गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देण्यासाठी प्रत्येक तालुक्यात एक निवासी सेमी इंग्लिश शाळा निर्माण करण्याची गरज, एकाच गावात समान इयत्तेच्या जिल्हा परिषद व खाजगी संस्थेच्या शाळांची वाढलेली संख्या, परिणामी मोठ्या संख्येने शिक्षक अतिरिक्त होण्याची भिती, संच मान्यतेच्या निकषात सुधारणा करणे, टप्पा अनुदान शाळांना प्रचलित धोरणानुसार अनुदान देण्याची गरज, अघोषित व त्रुटी पूर्तता शाळांना अनुदान देण्याची गरज, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वीच्या व नंतरच्या शिक्षक कर्मचाऱ्यांना जुनी पेन्शन योजना लागू करण्याची गरज, सर्व अनुदानित व अंशतः अनुदानित शिक्षक कर्मचाऱ्यांना कॅशलेस वैद्यकीय सुविधा लागू करण्याची गरज, जिल्हा परिषद माध्यमिक शाळेतील वर्ग-२ ची रद्द केलेली मुख्याध्यापकांची पदे पुन्हा कायम ठेवणेबाबत होत असलेली मागणी मुख्याध्यापक, पदवीधर शिक्षक, विस्तार अधिकारी यांची व जिप शिक्षकांमधून गट शिक्षणाधिकारी व उप शिक्षणाधिकारी यांची वेळोवेळी रखडलेली पदोन्नती, नेट/सेट, पीएचडी अशी उच्च पदवीधारण

करणाच्या शिक्षकांना उच्च पदस्थापना मिळण्याची आवश्यकता व प्रोत्साहनपर ज्यादा वेतनवाढ देण्याची गरज, शाळांचा दर्जा सुधारण्यासाठी नॅकच्या धर्तीवर सॅकची निर्मिती करून शाळांना प्रोत्साहनपर विशेष अनुदान देण्याची गरज, जिल्हानिहाय वाढलेली शाळांची संख्या लक्षात घेऊन शिक्षण विभागातील रिक्त पदे भरणे तसेच नव्याने पद निर्माण करण्याची गरज, याबाबत शासनाने तातडीने केलेली वा करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(दुपारी १२-०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे —

- (१) जलसंपदा मंत्री : (क) "विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा एकवीसावा वार्षिक वित्तीय अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) "गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री : "महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : "अनुसूचित जाती कल्याण समितीचा पहिला अहवाल सादर करणे."

चार : "रोजगार हमी योजना समितीचा पहिला अनुपालन अहवाल सादर करणे."

पाच : "अनुसूचित जमाती कल्याण समितीचा पहिला अहवाल सादर करणे."

सहा : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेचे निवेदन —

अॅड.निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १७ वर इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री निवेदन करतील:-

"मराठा समाजाला आरक्षण देण्याबाबत तसेच मराठा समाजातील विविध प्रलंबित मागण्यांबाबत."

सात : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(मंगळवार, दिनांक २२ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (१) ते (६)] —

(१) डॉ.प्रज्ञा सातव, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृह मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"हिंगोली जिल्ह्यातील सेनगाव तालुक्यात अनेक ठिकाणी जुगार व मटका मोठ्या प्रमाणात अवैधरीत्या सुरु असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ रोजी व त्या सुमारास उघडकीस येणे, या अवैध धंद्यांमुळे अनेकांचे संसार उद्ध्वस्त झाल्याचे आढळून येणे, या मटका व जुगारामुळे कित्येक लोक देशोधडीला लागल्याचे आढळून येणे, या अवैधपणे सुरु असलेल्या जुगार व मटका धंद्यांबाबत ग्रामस्थांद्वारे वारंवार संबंधित पोलिस स्टेशनला तक्रार करण्यात येणे, यासंदर्भात पोलिसांनी घातलेल्या छाप्यात तब्बल ३४ जुगार्यांवर गुन्हे दाखल करण्यात येणे, मात्र काही दिवसांनी हे गुन्हेगार बाहेर आल्यावर पुन्हा अवैध मटका व जुगार पूर्वीप्रमाणेच सुरु असल्याचे आढळून येणे, त्यामुळे ग्रामस्थांमध्ये निर्माण झालेले चिंतेचे व भीतीचे वातावरण, सध्या हिंगोली जिल्ह्यातील सुरु असलेले मटका जुगार हे अवैध धंदे कायमस्वरुपी बंद करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) श्री.संजय दौंड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे अंबाजोगाई, जि.बीड येथील इनाम जमीन स.नं.१८४ क्षेत्र ५ हेक्टर ०४ आर च्या महसूली अभिलेखानुसार मालकी रकान्यात श्री योगेश्वरी देवस्थान अंबाजोगाई असे नमूद असून पदसिध्द अध्यक्ष तहसिलदार अंबाजोगाई असणे, सदर प्रकरणी अर्जदार यांनी उपजिल्हाधिकारी (सामान्य) भुसुधार बीड यांचेकडे गैर अधिकाराने व गैरहेतुने सदर मिळकतीसाठी हक्क मिळणेकरिता अर्ज सादर करणे, सदर प्रकरणी हैद्राबाद इनाम निर्मुलन व रोख अनुदाने कायदा १९५४ च्या तरतुदी लागू होत नसणे, तसेच या प्रकरणात अतियात चौकशी कायदा, १९५२ व इतर अनुषंगिक कायद्यातील तरतुदींचा अंतर्भाव होत असतानाही त्याकडे जाणीवपूर्वक व हेतुपुरस्सर डोळेझाक करण्यात येणे, सदर प्रकरणी श्री योगेश्वरी देवस्थान अंबाजोगाई यांची मालकी रकान्यात नोंद असतानाही तसेच तहसिलदार अंबाजोगाई हे पदसिध्द अध्यक्ष असतानाही त्यांना जाणीवपूर्वक प्रतिवादी न करण्यात येणे, याप्रकरणी सर्व संबंधितांची बाजू ऐकून न घेता संगनमताने अर्जदार व उपजिल्हाधिकारी (सामान्य) भुसुधार बीड यांनी अर्जदारांचा मालकी हक्क मान्य करणे, त्यामुळे सदर देवस्थान,

स्थानिक जनता व भाविक यांच्यामध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेला तीव्र असंतोष व त्यामुळे शासनाने तात्काळ करावयाची कार्यवाही, उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **श्री.विलास पोतनीस, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"मुंबई उपनगरातील सर्वच गृहनिर्माण संस्था व भूखंडधारकांना लाखो रुपयांचा अकृषिक कर भरण्याच्या नोटिसा जारी करण्यात आल्या असणे, दिनांक ३१ मार्च, २०२२ पर्यंत हा कर न भरल्यास रहिवाश्यांना भरमसाठ दंड व प्रसंगी गृहनिर्माण संस्थांचे खाते जप्त करण्याच्या देण्यात आलेल्या धमक्या, सन २००६ मध्ये या कराच्या दरात बदल करून रेडीरेकनरनुसार कर आकारणी सुरू झालेली असणे, तद्नंतर त्यास स्थगिती देण्यात आलेली असून सदरहू स्थगिती गतवर्षी उठविण्यात आली असणे, त्यानंतर या नोटिसा पाठविण्यास सुरुवात झालेली असणे, शहर आणि गावठाण परिसर तसेच ज्या भूखंडांना अकृषिक करातून वगळण्यात आले अशांना हा कर लागू नसणे, मात्र उपनगरातच हा कर लागू ठेवणे अन्यायकारक असणे, कर आकारणीबाबतची स्थगिती उठविल्यानंतर मुंबई उपनगर जिल्हाधिकारी कार्यालयाने म्हाडाच्या मुंबई मंडळाला १८२ कोटी रुपये थकीत अकृषिक सारा भरण्यासंदर्भात नोटीस पाठविली असणे, सदरहू नोटीसीच्या अनुषंगाने मुंबई मंडळाने उपनगरातील सहकारी गृहनिर्माण संस्थांना थकीत अकृषिक कर व्याजासह भरण्यासाठी नोटीसा पाठविल्या असणे, तर तहसीलदार यांनी भूखंडधारकांना नोटीसा बजावल्या असणे, त्यामुळे मुंबई उपनगरीय जनतेत पसरलेली कमालीची नाराजी, सद्यःस्थिती शासन स्तरावरील गतकाळातील धरसोड लक्षात घेता महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ च्या तरतुदींचा शासनाने आढावा घेवून अकृषिक कर रद्द करून अथवा या करात सवलत देण्याबाबत तातडीने निर्णय घेऊन शासनाने करावयाची कार्यवाही आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **सर्वश्री रमेशदादा पाटील, प्रविण दरेकर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"मुंबई शहरात पाचशे चौरस फुटांच्या घरांना मालमत्ता कर माफीचा निर्णय नवीन वर्षाच्या सुरुवातीला माननीय मुख्यमंत्री महोदय यांनी जाहीर करणे, मात्र या निर्णयाचा कुठलाही फायदा मुंबई शहर व उपनगरातील

कोळीवाडे गावठाण आणि आदिवासी पाड्यांना होणार नसून या ठिकाणी असणाऱ्या पाचशे चौरस फूटांहून अधिक जागा असलेल्या घरांना कर भरावाच लागणार असल्याने अशा घरमालकांना करातून सूट देण्याचा अधिकार मुंबई महापालिकेच्या अधिनियमात नसल्यामुळे या निर्णयाचा भूमिपुत्रांना कुठलाही लाभ होणार नसणे, मुंबईसह पश्चिम व पूर्व उपनगरात ४२ कोळीवाडे १८९ गावठाण आणि २२२ आदिवासी पाडे असून पिढ्यान् पिढ्या मुंबईत वास्तव्यास असून त्यांची घरे पाचशे चौरस फूटांहून अधिक असल्याने या घरांना मालमत्ता कर माफ करण्यासाठी शासनस्तरावर धोरणात्मक निर्णय होण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (५) **सर्वश्री प्रविण दरेकर**, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, सर्वश्री सुरेश धस, सदाशिव खोत, प्रसाद लाड, गोपिचंद पडळकर, विनायकराव मेटे, डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री निलय नाईक, प्रवीण दटके, रमेशदादा पाटील, चंदूभाई पटेल, नागोराव गाणार, अॅड.निरंजन डावखरे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"संपूर्ण राज्यासाठी विकास हस्तांतरण हक्क (टीडीआर) संदर्भात नवीन नियमावली दिनांक २९ जानेवारी, २०१६ रोजी लागू करण्यात आलेली असणे, त्यानुसार, पुणे शहरातील टीडीआर झोन रद्द होऊन, शासकीय जमीन दरानुसार (रेडी रेकनर रेट) टीडीआर अदा करण्यात येणे, सदर नियमावलीनुसार, दिनांक २९ जानेवारी, २०१६ पूर्वी टीडीआर झोननुसार अदा केलेल्या, परंतु दिनांक २९ जानेवारी, २०१६ रोजी शिल्लक असलेल्या डीआरसी सदर तारखेपासून एक वर्षात म्हणजेच दिनांक २८ जानेवारी, २०१७ पर्यंत टीडीआर झोननुसार वापरता येतील असे नमूद असूनही त्यात काही अडचणी उद्भवल्यामुळे पुणे मनपाने वेळोवेळी नगर विकास विभाग, महाराष्ट्र शासनाचे मार्गदर्शन प्राप्त करून घेणे, त्यानुसार अंतिमतः नगर विकास विभागाने दिनांक ६ ऑगस्ट २०२१ रोजी मा.आयुक्त, पुणे महानगरपालिका, पुणे यांना पत्र पाठवून संपूर्ण प्रक्रिया सुस्पष्ट करणे, तरीही आजतागायत, पुणे महानगरपालिकेने सदर मार्गदर्शानुसार संदर्भीय डीआरसीबाबत प्रत्यक्ष अंमलबजावणी केलेली नसणे, यामुळे अशा अनेक डीआरसी सध्या अडकून पडल्या असून, सदर डीआरसी धारकांचे मोठे आर्थिक नुकसान होत असणे, परिणामी डीआरसी धारकांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) श्री.शशिकांत शिंदे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत सन २००८ मध्ये सातारा जिल्हयातील जावळी तालुक्यात करंजे प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजना कार्यान्वित करण्यात येणे, सदर प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनेअंतर्गत मौ.करंजेसह मामुर्डी, चोरांबे, गवडी, आंबेघर आदी गावांसह २१ गावांचा समावेश असणे, त्यानुसार या गावांना पाणीपुरवठा मागणीनुसार टंचाई कालावधीत पाणीपुरवठा करण्यात येणे, तथापि सन २०१४ पासून सदर योजनेच्या विद्युत देयकांची थकबाकी राहिल्यामुळे महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीने वीजपुरवठा खंडीत करणे व तेव्हापासून सदर पाणीपुरवठा योजना बंद स्थितीत असणे, सदर पाणीपुरवठा योजनेचा देखभाल दुरुस्ती खर्च व पाणीपट्टी खर्च परवडत नसल्याने सदर गावे मागील १० वर्षांपासून प्रादेशिक योजनेतून पाणी घेत नसणे, सन २०११-२०१३ पर्यंत गावांमध्ये स्वतंत्र योजना राबविण्यात येऊन सद्यःस्थितीत त्या दोन गावांना स्वतंत्र पाणीपुरवठा योजनेतून पाणीपुरवठा होत असणे, मामुर्डी, गवडी, सावली, जवळवाडी व चोरांबे या गावांना मजिप्रामार्फत जलजीवन मिशनअंतर्गत कोणतेही काम प्रस्तावित नसल्यामुळे जिल्हा परिषदेमार्फत त्याप्रकरणी कार्यवाही व्हावी असे कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद, सातारा यांचेकडून त्याचे दिनांक २५ जानेवारी, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये मा.मुख्य अभियंता, मजिप्रा प्रादेशिक विभाग, पुणे यांना कळविण्यात आलेले असणे, त्यामुळे जलजीवन मिशन रेट्रोफिटिंग मार्गदर्शक तत्वानुसार, ज्या योजनेचे रेट्रोफिटिंग करून ५५ लिटर दरडोईप्रमाणे पाणीपुरवठा करता येईल अशा सर्व योजनांचे रेट्रोफिटिंग घेता येईल त्यानुसार सावली, मामुर्डी, जवळवाडी, चोरांबे या गावांच्या स्वतंत्र योजनांचे रेट्रोफिटिंगचे प्रस्ताव तयार करण्यात येणे, त्यानुसार सदर प्रकरणी कार्यवाही करण्याची आवश्यकता त्याबाबत शासनाने केलेली कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

आठ : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

नऊ : शासकीय विधेयक :-

विधानसभेने संमत केल्यास — विधेयक विचारात घेणे :-

"सन २०२२ चे वि.स.वि. क्रमांक १२ - महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०२२"

दहा : "निवृत्त होणाऱ्या सदस्यांना निरोप"

अकरा : (मंगळवार, दिनांक २२ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेले म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

(क) सर्वश्री प्रविण दरेकर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके, सर्वश्री चंद्रशेखर बावनकुळे, सुरेश धस, सदाशिव खोत, गोपिचंद पडळकर, विनायक मेटे, डॉ.रणजित पाटील सर्वश्री प्रविण पोटे पाटील, महादेव जानकर, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री निलय नाईक, चंदुभाई पटेल, प्रविण दटके, रमेशदादा पाटील, नागोराव गाणार, राजहंस सिंह, रामदास आंबटकर, रमेश कराड, अमरीशभाई पटेल, रामराव पाटील, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव — (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर) —

"राज्याच्या विकासात निर्माण झालेला प्रादेशिक असमतोल, विदर्भ, मराठवाडा, कोकणात व खानदेशासाठी स्वतंत्र उद्योग धोरण जाहीर करण्यात येईल, अशी निवडणूकपूर्व घोषणा करूनही उद्योग उभारण्यात सरकारला आलेले अपयश, नागपूर कराराचे पालन करण्याबाबत शासनाने दाखविलेली उदासिनता, मागील सरकारने सुरु केलेल्या मराठवाडा वॉटर ग्रीड, वैनगंगा-पैनगंगा नदीजोड प्रकल्प, कोकणातील १६७ टीएमसी पाणी मराठवाडा व खानदेशाकडे वळवण्याचा प्रकल्प, अशासारख्या प्रकल्पांची थांबलेली अंमलबजावणी, शासकीय योजनात मागास भागाला मिळणारा अल्प निधी, सिंचन, शिक्षण, उद्योग, व्यवसाय, सहकारी संस्था अशा क्षेत्रात या चारही क्षेत्रावर निधी वितरणात होणारा अन्याय, मागास भागाचा अनुशेष दूर करण्यास वैधानिक विकास मंडळाचा वाटा मोठा असताना दिनांक ३० एप्रिल, २०२० नंतर मुदत संपल्यानंतर सुध्दा सरकारने वैधानिक विकास मंडळांना मुदत वाढ दिलेली नसणे, परिणामी या भागांचा खुंटलेला विकास व शिल्लक अनुशेषात वाढ झालेली असणे, सरकारने तातडीने वैधानिक विकास मंडळांना मुदतवाढ देण्याची आवश्यकता, सिंचन, पर्यटन, उद्योग, रस्ते, प्रक्रिया उद्योग याबाबतीत सर्वच विभागांचा अनुशेष मोठ्या प्रमाणावर असणे, उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळाकडूनही कोकणावर अन्याय झाला असणे, त्यामुळे कोकणासाठी स्वतंत्र वैधानिक विकास मंडळ स्थापन करण्याबाबत तातडीने निर्णय होण्याची आवश्यकता, तसेच, कोरडवाहू पिकांसाठी हेक्टरी रुपये २५,०००/- व बागायतीसाठी हेक्टरी रुपये ५०,०००/- ची मदत देण्याची निवडणुकीपूर्वी केलेली घोषणा, सरकारने सन २०२० व २०२१ मध्ये आलेल्या चक्रीवादळ, अतिवृष्टी, पूर, गारपीट, अवकाळी पावसाने नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना तुटपुंजी मदत करून पूर्णपणे

भ्रमनिरास केलेला असणे, महात्मा फुले कर्जमाफी योजनेत अनेक पात्र शेतकरी अद्याप वंचित असणे, प्रोत्साहनपर अनुदान देण्याची तसेच एकवेळ समझोता योजनेची २ वर्षपुर्ती घोषणेची सरकारने अद्याप अंमलबजावणी केलेली नसणे, शेतकऱ्यांना दिलेल्या वचनाची पुर्तता न करता, भ्रष्ट जिल्हा सहकारी बँकांच्या व्यवस्थापनांना शासनाकडून संरक्षण मिळणे, अन्य राज्यांनी शेतकऱ्यांना पॅकेजेस दिलेले असताना महाराष्ट्रात सरकारने कोणतेही पॅकेज दिलेले नसणे, शेतकऱ्यांना पीक विम्याचा लाभ मिळत नसणे, चक्रीवादळ व अतिवृष्टीग्रस्तांसाठी जाहीर करण्यात आलेल्या दोन्ही वर्षांच्या पॅकेजचा लाभ बहुतांश शेतकऱ्यांना झालेला नसणे, निवडणूकपूर्व जाहीरनाम्यामध्ये शेतकरीहिताच्या अनेक योजना जाहीर करणे, परंतु गत २ वर्षात कोणत्याही घोषणेची अंमलबजावणी झालेली नसणे, शासनाच्या शेतकरी विरोधी धोरणामुळे, अतिरिक्त ऊसाचा प्रश्न निर्माण होणे, तसेच द्राक्ष, डाळींब व कांदा उत्पादक शेतकरी अडचणीत आलेला असणे, ऐन हंगामात कृषि पंपाच्या वीज जोडण्या तोडण्यात आल्या असणे, शेती पंपांसाठी पैसे भरून लाखो शेतकऱ्यांना विद्युत जोडणी मिळालेली नसणे, कृषि क्षेत्रासाठी सुरु असलेल्या योजनांची ठप्प झालेली वा संध गतीने सुरु असलेली अंमलबजावणी, परिणामी कृषी क्षेत्राची पूर्ण वाताहत झाली असणे, परिणामी शेतकरी बांधवामध्ये नैराश्य येऊन हजारो शेतकऱ्यांनी केलेल्या आत्महत्या, परिणामी संपुर्ण महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण तसेच विदर्भ, मराठवाडा, कोकण व खानदेशातील जनतेमध्ये भेदभावपूर्ण वागणुक दिल्यामुळे पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(ख) श्री.दिवाकर रावते, डॉ.सुधीर तांबे, सर्वश्री शशिकांत शिंदे, विलास पोतनीस, अमरनाथ राजूरकर, विक्रम काळे, डॉ.मनिषा कायंदे, सर्वश्री मोहनराव कदम, सतीश चव्हाण, सुनिल शिंदे, डॉ.वजाहत मिर्झा, सर्वश्री अनिकेत तटकरे, रविंद्र फाटक, राजेश राठोड, अमोल मिटकरी, नरेंद्र दराडे, अभिजित वंजारी, संजय दौंड, विप्लव बाजोरिया, जयंत आसगावकर, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री अंबादास दानवे, दुष्यंत चतुर्वेदी, किशोर दराडे, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"मुंबईतील बऱ्याच इमारती ५० वर्षापेक्षा जास्त जुन्या झाल्यामुळे सदर इमारतींचा पुनर्विकास करण्याची आवश्यकता, मुंबईतील हवाईमार्गात (फनेल झोन) येणाऱ्या विमानतळाच्या परिसरातील इमारतींना उंचीची मर्यादा असणे, त्यामुळे या इमारतींचा विकास व पुनर्विकास आर्थिकदृष्ट्या अव्यवहार्य असणे, मुंबई महापालिकेने सदर इमारतींचा नमूना गणनेच्या आधारे पुनर्विकास करण्यासाठी नगरविकास विभागाने योग्य निर्णय घेण्याची

आवश्यकता, मुंबई महानगरपालिका हद्दीत भोगवटा प्रमाणपत्र नसलेल्या व वर्षानुवर्षे प्रतिक्षेत असलेल्या इमारतींचा भोगवटा प्रमाणपत्रांबाबत "क्षमापित" निर्णय घेणे व मध्यम वर्गीय नागरीकांना दिलासा देणे, राज्यातील शहरांमधील एसआरए सक्षम प्राधिकाऱ्याने झोपडीधारकांची पात्रता ९० दिवसात प्रक्रिया पूर्ण करण्याची आवश्यकता, मुंबई उपनगर, ठाणे व पुणे जिल्ह्यातील सर्वसामान्य नागरिक तसेच सहकारी गृहनिर्माण संस्था अन्य वेगवेगळ्या संस्थांना सन १९९६ पासून २०२१ पर्यंत २५ वर्षांचा कालावधीच्या एकत्रित अकृषिक आकारणीच्या नोटीसा देण्यात येणे, सदर नोटीसांमधील अकृषिक आकारणीचे प्रमाणदर अवाजवी असणे, सदर रक्कम भरण्यासाठी देण्यात आलेला अल्प कालावधी, सदर रक्कम न भरल्यास संबंधितांची बँक खाती/कार्यालये सील करणे, कोविड-१९ जागतिक महामारीच्या पार्श्वभूमीवर सर्वसामान्य नागरीक/ व्यावसायिक अडचणीच्या काळात जात असतांना शासनाकडून या अकृषिक आकारणीमध्ये मदतीची अपेक्षा, पी.एम.जी.पी. प्रकल्पांतर्गत शासनाच्या, खाजगी जमिनीवरील व म्हाडाच्या ५६ वसाहतीमधील सोसायट्यांना लावण्यात आलेला व्याजासहीत एन.ए.टॅक्स रद्द करण्याबाबत निर्णय घेण्याची आवश्यकता, म्हाडाच्या थकीत सेवा शुल्काबाबत उपाययोजना जाहीर करणे, तालुका तेथे म्हाडा प्रकल्पाची आवश्यकता, पुणे येथील जुन्या व जीर्ण झालेल्या म्हाडा इमारतींच्या पुनर्विकासाची आवश्यकता, राज्यभरातील जमिनीवरील म्हाडाचे असलेले आरक्षण व त्या जमिनींचा विकास व पुनर्विकास, म्हाडामार्फत नोकरदार महिलांसाठी वसतीगृह व मुलां-मुलींकरिता वसतीगृह बांधण्याबाबत कार्यवाही, पश्चिम उपनगरात आरक्षित भूखंडावर म्हाडामार्फत मोठ्या रुग्णालयांची उभारणी, मुंबईतील वांद्रे (पश्चिम) येथे म्हाडाच्या जागेवर पशुवैद्यकीय दवाखान्यांची उभारणी, शासकीय जमिनींवर असलेल्या गृहनिर्माण सोसायट्यांच्या इमारतींचा पुनर्विकास म्हाडामार्फत करण्याचा पर्याय उपलब्ध करण्याबाबत, प्रलंबित असलेल्या झोपडपट्ट्यांचा विकास करण्यासाठी अॅमनेस्टी स्किम त्वरीत अंमलात आणण्याची आवश्यकता, केंद्र शासनाच्या जागेवर असलेला झोपडपट्ट्यांचा प्रलंबित पुनर्विकास, एसआरए योजना संपूर्ण महाराष्ट्राला लागू करणे, धारावी झोपडपट्टी व बीडीडी चाळींचा पुनर्विकास करणे, याबाबत करावयाची निर्णयात्मक कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

बारा : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) **सर्वश्री रविंद्र फाटक**, विलास पोतनीस, डॉ.मनिषा कायंदे, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"जळगाव जिल्हयातील मुक्ताईनगर तालुका हा महाराष्ट्र व मध्यप्रदेश

या राज्यांच्या सीमारेषेवर असल्याने या भागात परप्रांतीयांचे अवैध धंदे सुरु असणे, वाढत्या गुन्हेगारीमुळे सदर तालुक्यात व इतर तालुक्यातील रेल्वे जंक्शन परिसरात गुन्हेगारांची दशहत निर्माण झाली असणे, पोलिसांच्या दुर्लक्ष व आर्थिक संगनमतामुळे आदिशक्ती श्री संत मुक्ताईच्या पुण्यभूमीमध्ये गुन्हेगारीचे प्रमाण वाढले असणे, तसेच गावठी कट्टे, हत्यारांची तस्करी, शहरातील चौकात तीक्ष्ण हत्यारांचे वार करणे, अवैध बंदुकीच्या माध्यमातून दहशत निर्माण करणे, अन्य तालुके व जिल्ह्यातील तडीपार, मोक्का लावलेल्या गुन्हेगारांचा मुक्त संचार असणे, एका गुन्हेगारांकडे गावठी कट्टा आढळून आल्यानंतरही सदरहू प्रकरण दडपण्यात येणे, दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी हलखंडा (ता.मुक्ताईनगर) येथे जबरी दरोडा टाकून एका व्यक्तीची हत्या करण्यात येणे, त्याचदिवशी तालुक्यातील कोथळी या गावात व दि.१० नोव्हेंबर, २०२१ रोजी कुन्हा येथे घरांवर दरोडा घालून लूट करण्यात येणे, गेल्या महिन्यात राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी मुक्ताईनगर शहरात बनावट दारु विक्रेत्यांवर कारवाई तसेच अवैध दारुचा कारखाना उध्वस्त करण्यात येवूनही पोलीस निरीक्षकांकडून आजपावेतो कोणतीही कारवाई करण्यात न येणे, या अवैध धंदे व बनावट दारु विक्रेत्यांशी पोलिसांचे आर्थिक संगनमत असल्यामुळे त्यांचेवर कारवाई होत नसल्याचा संशय सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये निर्माण होत असणे, त्यामुळे शासनाने मुक्ताईनगर पोलीस स्टेशनच्या बेजबाबदार दोषी पोलीस निरीक्षक यांचेवर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कारवाई व प्रतिक्रिया."

(२) **सर्वश्री अभिजित वंजारी**, अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयाला १०० वर्ष पूर्ण होत असून सन २०२२-२३ या शैक्षणिक वर्षामध्ये अमृत महोत्सव साजरा करण्यात येणार असणे, या शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयातून हजारोंच्या संख्येने डॉक्टर तयार झालेले असणे, मध्य भारतातील जास्त खाटा असलेले एकमेव रुग्णालय असल्यामुळे अनेक राज्यांतून या रुग्णालयामध्ये वैद्यकीय उपचाराकरिता रुग्ण येत असणे, येथील कामाचा आवाका व रुग्णालयातील अपु-या सोयी-सुविधा लक्षात घेता या अमृत महोत्सवामध्ये मुलामुलींकरिता अत्याधुनिक सोयी सुविधांयुक्त वातानुकूलित रुग्णालय, सुसज्ज कन्व्हेंशन सेंटर तसेच २१७ एकर परिसरातील सर्व इमारती व जागेवर सीसीटीव्ही कॅमेरे, कंट्रोल रूमस व रुग्णालयामध्ये लागणारे नवनवीन उपकरणे व यंत्रे घेण्याकरिता आर्थिक पॅकेज देण्याची आवश्यकता असून या माध्यमातून गरीब रुग्णांना त्याचा

..१२..

लाभ घेता येईल, यासाठी शासनाने या शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयाला पाचशे कोटी रूपयांचे विशेष पॅकेज देण्याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २२ मार्च, २०२२.

राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

असुस्थगारित प्रत